

Cap importància(I)

El mot cap, a més de nom i preposició —Té el cap una mica gros. Anem cap a casa— és també el que anomenem un adjectiu o pronom indefinit. Segons la normativa, cal usar-lo sempre amb el reforç de la negació no —o d'un altre mot amb valor negatiu, com és ara sense— en les oracions negatives, encara que vagi situat davant del verb: No li rest cap amic. Cap del compnyans no en sabia res. Ho hem aconseguit sense cap esforç. En les oracions condicionals i interrogatives, en canvi, conserva el seu primitiu valor afirmatiu: Si en veieu cap, aviseu-me de seguida. Que teniu cap davantal? En aquestes dues oracions cap vol dir «algun».

El terme indefinit cap és invariable i se sol anteposar a un substantiu en singular o bé a grups nominals (iniciats per un article definit o un demostratiu) o pronominals que reverteixen la forma del plural, en el qual cas s'hi enllaça per mitjà de la preposició de: No ho va dir a cap dels compnyans. No va venir cap d'aquelles noies. Cap de nosaltres no tenia raó. En va dur tres o quatre, cap dels quals no ens va agradar. Però davant algun substantiu només usat en la forma del plural —o bé que, amb determinat significat, només es pugui usar en plural— cap pot precedir immediatament el substantiu al qual es refereix. Un exemple d'aquest cas el trobem a la Gramàtica Catalana de Pompeu Fabra (Ed. Teide, 1956, pàg. 31): No tinc cap ganes de fer-ho.

Resta, però, el punt verament conflictiu quant a l'ús del terme indefinit cap, sobre el qual cap gramàtica no dona cap indicació. ¿Són correctes expressions com cap importància, cap eficàcia, cap confiança? Hi dedicarem, després d'aquesta introducció, el nostre comentari de demà.